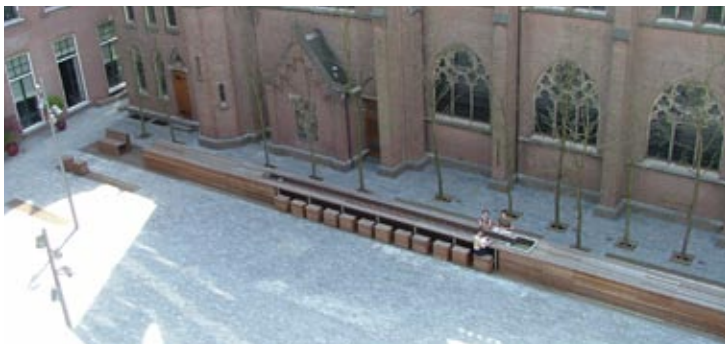
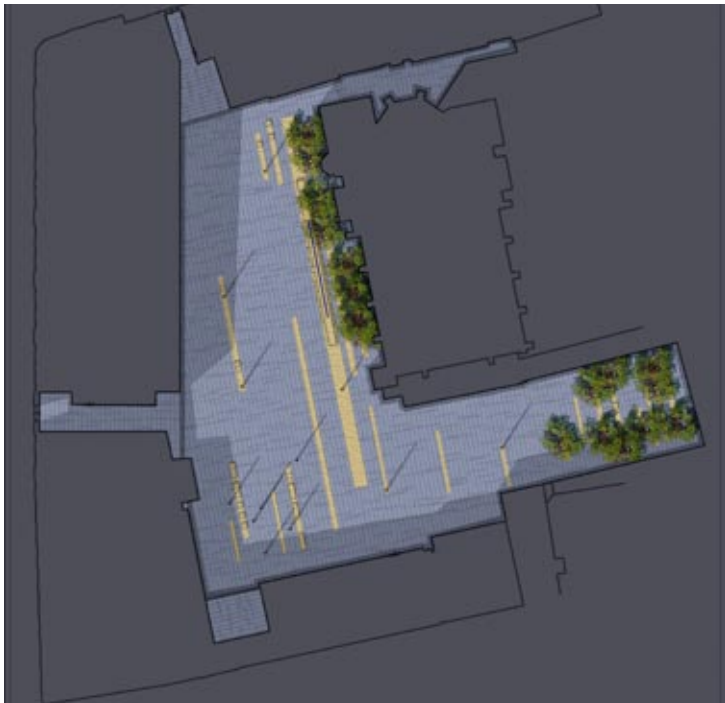

Een
binnenhof
voor
Leonardo da Vinci's
laatste
avondmaal

Een binnenhof voor Leonardo da Vinci's laatste avondmaal*

Stedelijke tuin

Het voormalige schoolgebouw aan de Papenhulst en het om de hoek gelegen kloostergebouw aan de Choorstraat in de binnenstad van 's-Hertogenbosch zijn tussen 2000 en 2004 getransformeerd tot een appartementencomplex. De historische voorgevels aan de Choorstraat en Papenhulst zijn behouden gebleven. Erachter zijn nieuwe gebouwen verrezen die de binnenhof een nieuw gezicht geven. Door de sloop van een zijvleugel van het kloostergebouw werd niet alleen de bestaande binnenhof uitgebreid, maar kwam ook de neogotische voorgevel van de kloosterkapel in het zicht. In deze contrastrijke ruimte met schitterend oud decor en hedendaagse strakke architectuur heeft Buro Lubbers een binnenplein ontworpen, dat goed aansluit op het stedelijk weefsel van stegen en hoven rondom de Sint-Janskathedraal en er bovendien een fantastisch uitzicht op biedt.

Het uitgangspunt voor het ontwerp was het creëren van een kwaliteitsimpuls voor de binnenstad door de toevoeging van een bijzonder woonmilieu en de omvorming van de particuliere binnenplaats tot een semi-openbaar plein. Het nieuwe plein zou een aantrekkelijke toevoeging vormen aan de reeks stedelijke open plekken in de Bossche binnenstad, zoals de Markt, het Kerkplein, de Parade, de Orangerietuin, de Vughterdriehoek en de Casinotuin. Het binnenplein heeft een besloten karakter, het vormt een verborgen en tegelijkertijd open plek in de drukke binnenstad. Het biedt ruimte om te rusten, te zitten, te mijmeren, te eten, te kijken, te verblijven en naar het carillon van de Sint-Jan te luisteren. Door de ingetogenheid van het ontwerp is een plek ontstaan die sereniteit en allure uitstraalt.

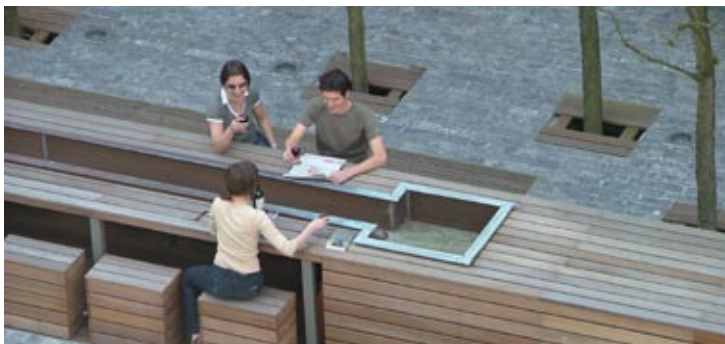
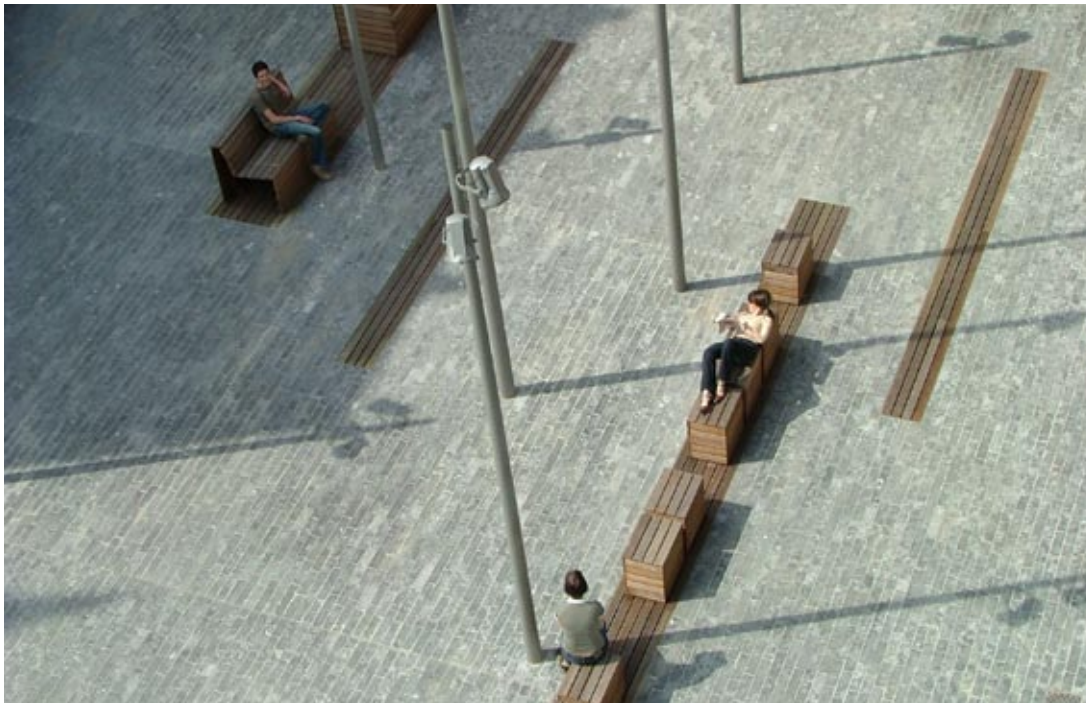

Koele wijn onder transparant bladerdek

Het binnenplein is geheel in wildverband geplaveid met smalle stroken van gebrand, fossilrijk lerse hardsteen. In een ogenschijnlijk willekeurig patroon zijn stroken hout in de verharding opgenomen. Op deze stroken staan banken en stoelen. De banken en stoelen zijn zodanig geplaatst dat men kan kiezen tussen een plek in de zon of de schaduw, onder de bomen of op het plein. Het centrale inrichtingselement is de houten tafel van 24 meter lang waarin een bijzonder waterelement is geïntegreerd dat dienst doet als wijnkoeler. In de tafel zijn ook de ventilatiekanalen van de onderliggende parkeergarage opgenomen, onzichtbaar. 24 houten poefs zijn om de tafel gegroepeerd.

Door de situering van de tuin boven de parkeergarage waren de inrichtingsmogelijkheden beperkt. Daar waar mogelijk – direct naast de aanwezige kapel en naast de kloostertuin – zijn karakteristieke bomen in de volle grond geplant. Het fijne blad van de doodsbeenderenboom (*Gymnocladus dioica*) laat licht door maar dekt door zijn transparantie de gevel van de kapel niet af. De bomen worden vanuit het maaiveld aangelicht. Dit levert 's avonds een bijzonder beeld op. Uitwaaierend van het scharnierpunt van de L-vormige pleinruimte zijn enkele bijzondere verlichtingselementen geplaatst. De masten variëren in hoogte. Zij vormen een belangrijk driedimensionaal element op het plein. Op elke mast is een aantal spots gemonteerd die de verlichting van het plein en het aanlichten van bijzondere elementen mogelijk maakt.

Een binnenhof voor Leonardo da Vinci's laatste avondmaal*

De praktijk

Tijdens de ontwerpfase is er van uitgegaan dat zowel de direct omwonenden als de bezoekers van de binnenstad het binnenplein gebruiken. Het ontwerp is gemaakt voor een semi-openbare ruimte die overdag voor iedereen toegankelijk zou zijn. In de praktijk heeft de vereniging van eigenaars echter besloten de toegang dag en nacht gesloten te houden. Het binnenplein is nu alleen voor bewoners toegankelijk. Deze verandering van het gebruik maakt nieuwe ontwikkelingen mogelijk en zal ook een aanpassing van de inrichting ten gevolg hebben. Zo kunnen nu ook meer kwetsbare inrichtingselementen worden toegepast en kan de tuin groener worden gemaakt. Dergelijke ingrepen waren bij het voorgaande uitgangspunt van het openbare karakter niet denkbaar.

* Jury van de Nederlandse Designprijs over het winnende ontwerp van Buro Lubbers voor de binnenhof van het appartementencomplex Choorstraat.